

Kalervo Erikssonin muistosymposiumi Japanissa

Suomalaisen alkoholitutkijan osalle on tullut varsin merkittävä huomi-onosoitus. Sapporossa Japanissa järjestettiin 23.—24. 6. 1988 symposiumi ”Alkoholi ja perinnöllisyys” (Alcohol and Genetics), joka oli omistettu Kalervo Erikssonin (1938—1987), Alkon edesmenneen tuotanto- ja tutkimusjohtajan, tieteelliselle työlle. Symposiumi liittyi satelliittina Kansainvälisen biolääketieteellisen alkoholitutkimuksen seuran, ISBRA:n (International Society for Biomedical Research on Alcoholism) neljänteen kansainväliseen kongressiin, joka pidettiin Kiotossa kesä—heinäkuun vaihteessa.

Kalervo Erikssonin laajasta tieteellisestä tuotannosta merkittävä osa selvitteli koe-eläinmallien avulla alkoholismien perinnöllisyyttä. Erityisen tunnettuja ovat hänen kehittämänsä alkoholinkulutukseltaan tai alkoholinsietokyvyltään eroavat rotakannat. Niillä on ollut tärkeä merkitys juomatapojen ja alkoholinsietokyvyn periytymisen osoittamisessa koe-eläimissä. Kannat ovat myös luoneet perustan monen muun tutkijan työlle Alkon tutkimuslaboratorion biolääketieteen osastossa. Kalervo Eriksson oli myös myötävaikuttamassa ISBRA:n perustamiseen, toimi aktiivisesti sen toiminnan tukemiseksi ja oli kuollessaan seuran varapuheenjohtaja.

Muistosymposiumin järjestämisestä vastasivat professorit Motoi Ogata Sapporosta ja Setsuo Komura Kiotosta. Siihen osallistui yli 60 alan tutkijaa eri puolilta maailmaa.

Heidän joukossaan olivat lähes kaikki tunnetuimmat alkoholismien periytymisen tutkijat. Symposiumissa pidettiin 23 tieteellistä esitystä. Tieteellisen ohjelman pääosa käsittelee alkoholismien periytymistä väestö-

tutkimusten pohjalta. Toisen tärkeän osan muodostivat tutkimukset, joissa selvitettiin perinnöllisesti riskialttiiden yksilöiden erityispiirteitä ja tunnistamista.

Kalervo Erikssonin muistosymposiumissa pidetyt tieteelliset esitykset julkaistaan kirjana Alkoholitutkimussäätiön julkaisusarjassa.

ISBRA:n varsinainen kongressi pidettiin Kiotossa 26. 6.—2. 7. 1988. Siihen osallistui noin 400 alan tutkijaa eri puolilta maailmaa. Suurimman ryhmän muodostivat japanilaiset ja amerikkalaiset. Suomalaistenkin panos oli merkittävä, koska rekisteröityneitä osallistujia oli 18.

Myös pääkongressin ohjelmaan sisältyi kunnianosoitus Kalervo Erikssonille: kongressin ensimmäinen symposiumi oli omistettu Kalervo Erikssonille ja siinä käsiteltiin koe-eläinmalleja alkoholismien tutkimuksessa.

ISBRA:n seuraavat kongressit järjestetään Torontossa 1990 ja Pariisissa 1992.

Kalervo Kiianmaa

Lämmin matkakertomus

Vilksa, Jussi: Toivo voittaa pelon. WSOY 1988, 109 sivua

Voi hyvällä syyllä sanoa, että päihdeongelmaa käsittelevä kirjallisuus loistaa lähinnä monenkirjavuut-taan. Toisaalta se on hyvä: asia tulee monipuolisesti valotetuksi. Toisaalta se on paha: päihdeongelma sekoitetaan yhteyksiin, joihin se ei oikeastaan kuulu. Oli miten oli, joskus on virkistävää tarttua kirjaan, jossa ei varsinaisesti puida päihdeongelman syviä syntyjä mutta jossa se kuitenkin otetaan satuttavasti esille.

Tällainen kirja on nähdäkseni

HYKS:n valtakunnallisen myrkytyskeskuksen ylilääkärin Jussi Vilksan kirja ”Toivo voittaa pelon”. Se on ennen muuta hengellinen matkakertomus, mutta se kantaa sanomaansa myös maallistuneen elämänvaeltajan kuunneltavaksi. Näet Vilksalla on herkkävireisen elämänetsijän ote asioihin. Hän tietää, mistä puhuu: oma päihdeongelma ja siitä toipuminen ovat hänelle vielä likeisiä asioita. Työssään myrkytyskeskuksen lääkäri-nä ja muutenkin hän seuraa päihdehuollossa tapahtuvaa kehitystä.

Vilksa ammentaa voimansa kristinuskosta. Lääkärinä taas hän on maksanut niin kutsutun koko persoonan lääketieteen omakseen. Vilksan mielestä nykyajan päihteiden käyttö ilmentää lähinnä ihmisten kulissielämää. Hän yltyykin julistamaan. ”Päihdeongelmat ja itsemurhat eivät ole vain nuorten ja joidenkin marginaaliryhmien ongelmia, vaan niissä heijastuvat koko yhteiskunnan elämänvoiman puute ja yleinen elämänvääreennös, joka ilmenee aineellisten arvojen, vallan ja rahan yliarvostuksena.”

Vilksa kuuluttaa päihdeongelmien hoidossa avoimuuden merkitystä. Hän ei kuitenkaan usko, että tähän löytyisi ratkaisua koululääketieteen konsteista tai resepteistä. Hänen nähdäkseen päihdeongelman hoidossa on itse asiassa kyse sen suuren aukon tai vajauksen täyttämisestä, joka syntyy päihdeongelmasta toipumisen myötä. Ihmissuhteet, ymmärtävä ystävä, harrastukset tai kiintoisa työ voivat hengellisen toivon heräämisen ohella olla tällaisia aukon täyttäjiä.

Tässä Jussi Vilksan elämänmakuisessa evankelioimisessa ei ole mitään sinänsä uutta tai mullistavaa. Mutta hänen tapansa ilmaista sisituntojaan on avartavaa, ja parhaimmillaan se antaa samastumiskohteen elämän nousuissa ja laskuissa vaeltavalle, joka voi olla kuka tahansa meistä. Juuri tässä on tämän kirjan viehätyksensä lämpö.

Raimo Heiskanen